PRZEGLĄD SZACHOWY

PISMO POŚWIĘCONE GRZE
I STUDIOM SZACHOWYM

VIII. OLIMPIADA SZACHOWA W SZTOKHOLMIE

DWUTYGODNIK

ZESZYT NR. 10.

WRZESIEŃ 1937 R.

CENA 40 GROSZY

Komunikat Kierownika Turnieju korespondencyjnego

Z początkiem sierpnia została uruchomiona I. grupa naszych turniejów korespondencyjnych. Kierownictwo turnieju projektuje urządzenie turnieju koresp. o mistrzostwo Polski z udziałem graczy, którzy zwyciężą w turnieju „Przeglądu Szachowego” oraz graczy z innych turniejów, którzy brali udział w turnieju o mistrz. Polski, organizowanym przez „Szachistę“. Kierownictwo turnieju zaprasza również do gry naszych obecnych „olimpijczyków“ korespondencyjnych, grających w Międzynarodowej Olimpiadzie korespondencyjnej.

Ewentualną korespondencję w tej sprawie należy skierować na adres: *Sergiusz Czerniaków, Potoczek.*

Lista graczy uprawnionych do gry, po złożeniu wpisowego jest następująca:

1. Bronisław Zając, *Przemyśl*, Słowackiego 76 II. p.
2. Dr. Wł. Stanisław Urbański, *Pionki*, Państw. Wytw. Prochu m. 30.
3. Kazimierz Malanowski, *Sambor*, Komdt. pow. Z. S.
4. Aleksander Szymański, *Łańcut*, Urząd Skarbowy.
5. Prof. Ignacy Dąbrowski, *Paleśnica.*
6. Marian Żur, *Przemyśl*, Siemiradzkiego 25.
7. Otto Baranowski, *Bohorodczany.*
9. Bolesław Mikuła, *Łódź*, Al. Unii 20/23.

Ponadto zapytujemy WPanów: Stefana Pchlińskiego, Inż. Henryka Salzmana, prof. Adolfa Parisera, Leona Kornfelda i Michała Kmietowicza, czy mamy Ich wciągnąć na listę uczestników naszego turnieju korespondencyjnego. Prosimy o ostateczną decyzję.

WIADOMOŚCI Z KRAJU

W pierwszych dniach września zakończył się w Warszawie mały międzynarodowy turniej 4-ch mistrzów, zorganizowany przez Warszawskie Towarzystwo Zwolenników Gry Szachowej. Z mistrzów polskich grali Mieczysław Najdorf i Antoni Wojciechowski, z zagranicy mistrz Szwecji Stahlberg i mistrz Węgier Lajos Steiner.

Turniej 4-ch mistrzów zakończył się wynikiem remisowym, gdyż każdy z uczestników zdobył po $1^1/_2$ pkt.

Wyniki były następujące: Najdorf przegrał z Wojciechowskim, zremisował z Stahlbergiem i wygrał z Steinerem. Wojciechowski wygrał z Najdorfem, zremisował z Stahlbergiem, przegrał z Steinerem. Stahlberg wszystkie 3 partie zremisował. Steiner przegrał z Najdorfem, wygrał z Wojciechowskim, zremisował z Stahlbergiem. Partie z turnieju czterech ogłosimy w następnym numerze.

Dział zadaniowy z powodu braku miejsca, w następnym numerze.

Nr. 10. Wrzesień 1937. Rok I.

Przegląd Szachowy

CZASOPISMO POŚWIĘCONE GRZE I STUDIOM SZACHOWYM

Redaktor: Henryk Friedman

Prenumerata mies. 75 gr. ◆ kwart. 2 zł. ◆ półrocz. 3.50 zł. ◆ roczna 7 zł.

Redakcja i Administracja: Lwów, Jabłonowskich 34a.

Konto P. K. O. Nr. 507.360.

Do P. T. Czytelników!

W związku z zupełną reorganizacją naszego pisma oraz pewnych zmian w składzie redakcyjnym jak i administracyjnym i objęciem kierownictwa naszego wydawnictwa przez mistrza Henryka Friedmana, b. wydawcy i redaktora «Szachisty», ulegnie «Przegląd Szachowy» zupełnemu przeobrażeniu.

Odtąd ukazywać się będzie regularnie, co 2 tygodnie, przyczem poziom pisma wybitnie się podniesie, gdyż zapewnioną mieć będzie stałą współpracę naszych najznakomitszych mistrzów i kompozytorów krajowych, jak i mistrzów zagranicznych.

Równocześnie podajemy do wiadomości P.T. Czytelników, że wielkie trudności natury finansowej zmuszają nas do podwyższenia ceny pojedynczego numeru «Przegl. Szach.» do gr. 40, a dla P. T. Prenumeratorów do 2 zł. kwartalnie.

Mimo najlepszych intencyj utrzymania ceny poprzedniej, zwiększone koszta druku wpłynęły na tę zmianę. Wierzymy, że zmiana ceny prenumeraty podyktowana koniecznością, spotka się z odpowiednim zrozumieniem ze strony naszych Czytelników.

Apelujemy do P. T. Czytelników zalegających z prenumeratą za poprzednie kwartały o rychłe uregulowanie zaległości, o ile Im byt »Przegl. Szach.« nie jest obojętny.

Wkońcu ogłaszamy ankietę w sprawie zmiany »Przeglądu Szachowego« z dwutygodnika na tygodnik, na wzór niektórych czasopism zagranicznych, jak czeski «Sachovy Tydeń« lub rosyjski «64« i zapraszamy najszersze warstwy P. T. Czytelników do wypowiedzenia się w tej sprawie.

Wydawnictwo „Przeglądu Szachowego“.

VIII. Olimpiada szachowa w Sztokholmie.

Sztokholm był ostatnio widownią VIII. olimpiady. Powstanie olimpiad zawdzięcza świat szachowy w pierwszym rzędzie swojemu ideowemu twórcy i organizatorowi pierwszych olimpiad, lordowi C. G. Hamiltonowi-Russelowi, fundatorowi puharu przechodniego, o który od roku 1924 co 2 lata około 20 państw toczy rycerski bój.

Statystycznie odbyły się one dotychczas w następujących miejscowościach: w Paryżu 1924, Londynie 1927, Hadze 1928, Hamburgu 1930, Pradze 1931, Folkestone 1933 i Warszawie 1935.

W miarę wspaniałego rozwoju gry królewskiej w latach ostatnich ilość państw reprezentowanych w olimpiadach stale wzrastała i w Warszawie w r. 1935 doszła do liczby 20.

Olimpiada w Sztokholmie w ramach F. I. D. E. (Federation International d'Echecs) przeprowadzona została nadzwyczaj starannie i wzorowo przez Szwedzki Związek Szachowy. Do olimpiady sztokholmskiej zgłosiło się 24 państw. Niedługo przed terminem rozpoczęcia rozgrywek otrzymali organizatorzy zawiadomienia o wycofaniu się z turnieju z państw europejskich: Francji, Szwajcarii i Austrii, a z zamorskich: Chile i Palestyny.

Nie zawiadomiła o swoim wystąpieniu do ostatniej chwili Rumunia, która dopiero w czasie trwających już rozgrywek zgłosiła swą rezygnację i zaprotestowała, gdy w prasie europejskiej ukazały się notatki, komunikujące o walkowerach drużyny rumuńskiej na rzecz jej przeciwników.

Tak więc w tegorocznej olimpiadzie wraz z gospodarzami turnieju było reprezentowanych tylko 19 państw, a to: Anglia, Argentyna, Belgia, Czechosłowacja, Dania, Estonia, Finlandia, Holandia, Islandia, Jugosławia, Litwa, Łotwa, Norwegia, Polska Stany Zjednoczone, Szkocja, Szwecja, Węgry i Włochy.

Zgodnie z przepisami FIDE każde państwo dysponowało drużyną złożoną z 5 osób, a to 4 grających i jednego rezerwowego gracza. Jedynie Belgowie stawili się do turnieju bez rezerwy.

Ogółem grało więc 94 mistrzów, w tym elita b. wielu znanych międzynarodowych asów, nie wyłączając mistrza świata dr. Euwego.

Równocześnie z Turniejem Olimpijskim odbył się Turniej Pań o mistrzostwo świata przy udziale 26 pań.

Poniżej podajemy imienną listę mistrzów reprezentujących poszczególne państwa, wedle kolejności obsadzonych przez nich szachownic.

Anglia: Thomas, Alexander, Milner-Barry, Golombek, Wheatcroft.
Argentyna: Piazzini, Bolbochan, Grau, Guimard, Pleci.
Belgia: Dunkelblum, O'Kelly, Baert, Defosse.
Czechosłowacja: Flohr, Foltys, Zinner, Pelikan, Zita.
Dania: Enevoldsen, Sorensen, Paulsen, Petersen, Larsen.
Estonia: Keres, Schmidt, Raud, Turn, Friedeman.
Finlandia: Gauffin, Böök, Solin, Salo, Ojanen.
Holandia: Dr. Euwe, Landau, Prins, Scheltinga, de Groot.

Islandia: Gilfer, Gudmundsson, Ageirsson, Möller, Peturson.
Jugosławia: Pirc, Trifunowic, Vukowic, Kostić, Bröder.
Litwa: Mikenas, Vaitonis, Vistaneckis, Lutzkis, Abramovicius.
Łotwa: Petrow, Aoszeneek, Mazgailis, Ozols, Endzelius.
Norwegia: Herseth, Jorgensen, Gulbrandsen, Salbu, Christoffersen.
Polska: Tartakower, Najdorf, Frydman P., Appel, Regedziński.
Stany Zjednoczone: Rzeszewski, Fine, Kashdan, Marshall, Horowitz.
Szkocja: Aitken, Montgomerie, Page, Reid, Pirnie.
Szwecja: Stahlberg, Lundin, Stolz, Danielsson, Jonsson.
Węgry: Lilienthal, Szabo, Steiner A., Havasi, Vajda.
Włochy: Castaldi, Riello, Napolitano, Staldi, Roselli.

* * *

Zgodnie z przewidywaniami bezkonkurencyjną była w tegorocznej olimpiadzie drużyna Stanów Zjednoczonych, w skład której weszło 3 arcymistrzów o światowej sławie. Biorąc pod uwagę fakt zdobycia puharu narodów poraz czwarty zrzędu przez Stany Zjednoczone, począwszy od Pragi 1931, poprzez Folkestone 1933, Warszawę 1935 do Sztokholmu 1937, to jasnym jest, że hegemonia Ameryki w ciągu 7-miu lat jest wprost dla starej Europy przytłaczająca. I dlatego też zwycięstwo ekipy amerykańskiej jest doprawdy zasłużone, tymbardziej, że dystans między nią a zdobywcami II. i III. miejsca jest bardzo znaczny. Mimo że, niektóre państwa europejskie mają szereg znanych mistrzów, arcymistrzów, ba nawet kandydatów na mistrzów świata do dyspozycji, żadne z tych państw nie może i nie jest w stanie obecnie zestawić drużyny, równej amerykańskiej. Amerykanie wyróżniają się precyzyjną techniką gry, nadzwyczajną lotnością umysłu, oraz fizyczną wytrzymałością. Ich styl jest b. praktyczny i nieskomplikowany. Uprawiają wszyscy grę pozycyjną. Prawdopodobnie jedynie Sowiety mogłyby być obecnie groźnym konkurentem dla Ameryki, gdyby należały do FIDE.

W pierwszych rundach turnieju olimpijskiego objęła prowadzenie reprezentacyjna ekipa Polski, utrzymując się przez dłuższy czas na pierwszym miejscu. Pod koniec turnieju jednak drużyna nasza osłabła, dając się wyprzedzić niezawodnej Ameryce i ambitnym Węgrom. Zajęcie przez Polskę trzeciego miejsca jest pełnym sukcesem, skoro weźmiemy pod uwagę, że mistrzowie nasi dr. Tartakower, Najdorf i Appel od miesięcy zaabsorbowani byli grą w wielu turniejach w kraju i zagranicą. Z tych to powodów grali poniżej swej siły. Najdzielniej spisali się mistrzowie Regedziński i Paulin Frydman, którzy stanowili podporę naszej drużyny, osiągając znakomite wyniki. Zły był wynik dr. Tartakowera, słaby Najdorfa, a zadowalający był rezultat Appla.

Ostateczny wynik VIII. olimpiady przedstawia się następująco:

I. Stany Zjednoczone 54½, II. Węgry 48½, III. Polska 47, IV Argentyna 47, V. Czechosłowacja 45, VI. Holandia 44, VII. Litwa 41½, VIII. Estonia 41½, IX. Jugosławia 40, X. Szwecja 38½, XI. Łotwa 37½, XII. Finlandia 34, XIII. Anglia 34, XIV. Włochy 26½, XV. Dania 25½, XVI. Islandia 23, XVII. Belgia 22½, XVIII. Norwegia 19½, XIX. Szkocja 14.

Z powodu zdobycia większej ilości wygranych meczów (Polska wygrała 14 meczów, Argentyna 11) przyznano Polsce III. miejsce przed Argentyną, mimo równej ilości punktów.

Polska wygrała: z Argentyną $2^1/_2$ (każde spotkanie złożone z 4 partyj), z Holandią $2^1/_2$. z Litwą $2^1/_2$, z Estonią $2^1/_2$, z Jugosławią $2^1/_2$, z Szwecją $3^1/_2$, z Finlandią $2^1/_2$, z Anglią $2^1/_2$, z Italią 3, z Danją $3^1/_2$, z Islandią 4, z Belgią $2^1/_2$, z Norwegią 3, z Szkocją 4.

Zremisowaliśmy 2 mecze: z Węgrami 2:2 i z Czechosłowacją 2:2. Przykrą była dla nas niespodziana wysoka porażka z Ameryką $^1/_2$:$3^1/_2$ i przegrana ze znacznie słabszą od Polski Łotwą $1^1/_2$:$2^1/_2$.

* * *

Jak już wspomnieliśmy odbył się w Sztokholmie i Turniej Pań o mistrzostwo świata. W turnieju tym Polska reprezentowana była przez 3 zawodniczki, a to: Dr. Różę Hermanową, mgr. Reginę Gerlecką i Barbarę Flörow - Bułhak. Panie nasze zajęły b. dalekie miejsca, grając niżej swych możliwości. Szczegółowe wyniki w Turnieju Pań były następujące:

1. Menszik Wiera (C.S.R) 14 p. (z 14 możliwych, 100%!) 2. Benini (Włochy) 10 p., 3-4. Sonia Graf (Niemcy), Lauberte (Łotwa) 9, 5. Bain (U.S.A.) $8^1/_2$, 6-7. Fiszerowa (C.S.R.), Karff (Palestyna) 8. 8-9. I. Andersson (Szwecja), Gilchrist (Szkocja) $7^1/_2$, 10-16. A. Andersson (Szwecja), Farago (Węgry), Gerlecka (Polska), dr. Hermanowa (Polska), Holloway (Anglia), Roodzant (Holandia), John (Anglia), po 7 p., 17-20. Bułhak (Polska), Menszikowa Olga (C.S.R.), Harum Gisela (Austria), Larsen (Dania), Thomson (Szkocja) po 6 p., Beskow (Szwecja) $5^1/_2$, O'Shanon (Irlandia) 5, Nakkerud (Norwegia) 2, Mellbye (Norwegia) 1 p.

Jak było do przewidzenia, dotychczasowa mistrzyni świata, Wiera Menszik, górowała bezapelacyjnie nad pozostałymi zawodniczkami, nie oddając z 14 gier ani $^1/_2$ punktu. Między Wierą Menszik a niektórymi zawodniczkami istniała różnica nie jednej, ale i nawet 2 klas. O drugie miejsce toczyła się zażarta walka między Włoszką Benini, a Sonią Graf. Wkońcu Niemka musiała ustąpić miejsca ambitnej i b. zdolnej Włoszce. Z znanych szachistek oprócz naszej mistrzyni Gerleckiej, zawiodły Menszikowa Olga, Gisela Harum i Salomea Reischer.

Pani Sonia Graf jako Niemka w drodze wyjątkowej została przez FIDE dopuszczona do turnieju, aczkolwiek Niemcy nie są członkiem międzynarodowej federacji szachowej.

Na marginesie tego warto zaznaczyć, że odbyta w sierpniu ub. r. w Niemczech olimpiada szachowa w Monachium, w której i Polska uczestniczyła (Polska zajęła po Węgrzech II. miejsce), nie nosiła charakteru oficjalnego, gdyż nie była przez FIDE zatwierdzoną.

Czas wpłacić zaległą prenumeratę!

Tabele olimpijskie

Poniżej podajemy szczegółowe tabele wyników wszystkich w olimpiadzie biorących udział uczestników, wedle kolejności szachownic, z wyszczególnieniem ilości granych partyj, wygranych i przegranych i uzyskanego wyniku procentowego.

Z drużyny polskiej na I. szachownicy dr. Tartakower zajął 16 miejsce, na II. szachownicy 10. Najdorf, na III. szachownicy 3. Frydman P., na IV. szachownicy 5. Appel, na V. szachownicy 2. Regedziński.

I. szachownica

		partyj	wygr.	remis	przegr.	razem	%
1.	Flohr	16	9	7	—	12½	78.15
2.	Keres	15	9	4	2	11	73.3
3.	Euwe	13	8	3	2	9½	73.1
4.	Lilienthal	17	9	6	2	12	70.6
5.	Mikenas	18	7	8	3	11	61.1
6.	Stahlberg	15	7	4	4	9	60.
7.	Rzeszewski . . .	16	6	7	3	9½	59 4
8.	Piazzini	12	4	6	2	7	58.3
9.	Petrow	18	5	10	3	10	55.6
10.	Pirc	17	3	12	2	9	52.9
11.	Castaldi	17	6	5	6	8½	50.
12.	Dunkelblum	18	4	9	5	8½	47.2
13.	*Tartakower*	13	1	10	2	6	46 2
14.	Enevoldsen	17	3	9	5	7½	44.1
15.	Thomas	17	2	11	4	7½	44.1
16.	Aitken	17	4	3	10	5½	32.4
17.	Gauffin	14	2	4	8	4	28 6
18.	Gilfer	15	1	4	10	3	20.
19.	Herseth	16	—	4	12	2	12.5

II. szachownica

		partyj	wygr.	rem.	przegr.	razem	%
1.	Fine	15	9	5	1	11½	76.7
2.	Szabo	18	8	6	2	12½	69.4
3.	Trifunović	16	8	6	2	11	68.8
4.	Alexander	17	8	6	3	11	64.7
5.	Foltys	18	7	9	2	11½	63.9
6.	Apszenek	17	8	5	4	10½	61.8
7.	Landau	15	5	8	2	9	60
8.	Böök	18	6	9	3	10½	58.3
9.	Vaitonis	18	8	5	5	10½	58.3
10.	*Najdorf*	15	5	7	3	8½	56.7
11.	Schmidt	16	4	8	4	8	50
12.	Lundin	16	4	7	5	7½	46.9
13.	O'Kelly	18	5	6	7	8	44.4
14.	Gudmundsson	16	4	5	7	6½	40 6
15.	Bolbochan	12	2	5	5	4½	37.5
16.	Jörgensen	15	1	5	9	3½	23 3
17.	Sörensen	17	—	7	10	3½	20.6
18.	Riello	15	1	3	12	2½	15.6
19.	Montgomerie	16	1	1	14	1½	9.4

III. szachownica

		partyj	wygr.	rem.	przegr.	razem	%
1.	Kashdan	16	13	2	1	14	87.5
2.	Steiner A.	18	12	5	1	14½	80.6
3.	*Frydman P.*	17	10	5	2	12½	73.5
4.	Grau	15	8	5	2	10½	70
5.	Raud	17	7	8	2	11	64.7
6.	Zinner	17	9	4	4	11	64.7
7.	Asgeirsson	16	5	6	5	8	50
8.	Prins	14	5	4	5	8	50
9.	Napolitano	16	5	5	6	7½	46.9
10.	Vistaniecki	16	5	3	8	6½	40.6
11.	Mezgailis	14	2	7	5	5½	39.3
12.	Paulsen	17	3	7	7	6½	38 2
13.	Millner-Barry	9	2	2	5	3	33.3
14.	Stoltz	12	2	3	7	3½	29.2
15.	Solin	11	2	2	7	3	27.3
16.	Gulbrandsen	15	3	2	10	4	26,7
17.	Baert	18	—	6	12	3	16.7
18.	Page	12	1	2	9	2	16.7
19.	Vukovic	8	1	—	7	1	12.7

IV. szachownica

		partyj	wygr.	rem.	przegr.	razem	%
1.	Danielsson	18	12	4	2	14	77.8
2.	Guimard	16	8	6	2	11	68.4
3.	Luckis	17	7	9	1	11½	67.6
4.	Marshall	10	3	7	—	6½	65
5.	*Appel*	14	7	4	3	9	64.2
6.	Kostić	18	7	9	2	11½	63.9
7.	Scheltinga	15	7	5	3	9½	63.3
8.	Hovasi	15	6	5	4	8½	56.7
9.	Golombek	16	3	10	3	8	50
10.	Salbu	15	6	3	6	7½	50
11.	Salo	14	4	5	5	6½	46.4
12.	Pelikan	10	3	3	4	4½	45
13.	Larsen	10	2	5	3	4½	45
14.	Staldi	14	5	2	7	6	42.8
15.	Ozols	10	2	2	6	3	33.3
16.	Tü n	11	1	4	6	3	27.3
17.	Reid	17	3	3	11	4½	26.4
18.	Möller	16	3	2	11	4	25
19.	Defosse	18	1	4	13	3	16.7

V. szachownica rezerwowa

		partyj	wygr.	rem.	przegr.	razem	%
1.	Horowitz	15	11	4	—	13	86.7
2.	*Regedziński*	13	10	2	1	11	84.6
3.	Pleci	17	11	6	—	14	82.3
4.	Ojanen	15	7	6	2	10	66.7
5.	Abramowicius	3	2	1	—	2	66.7
6.	Endzelius	13	6	5	2	8½	65.4
7	Friedeman	13	6	5	2	8½	65.4
8.	de Groot	15	6	6	3	9	60
9.	Broder	13	4	7	2	7½	57.7
10.	Zita	11	4	3	4	5½	50
11.	Jonsson	11	2	5	4	4½	40.9
12.	Wheatcroft	13	4	1	8	4½	34.6
13.	Petersen	11	3	1	7	3½	31.8
14.	Vaida	4	—	2	2	1	25
15.	Christoffersen	11	1	3	7	2½	22.7
16.	Roselli	9	2	—	7	2	22.2
17.	Peturson	9	—	3	6	1½	16.7
18.	Pirie	10	—	1	9	½	5

DZIAŁ PARTII

Partie olimpijskie

Partia Nr. 74. Hiszpańska.

Keres (Estonia) — Rzeszewski (U.S.A.)

XV. runda — 10. VIII. 1937.

1. e2—e4 e7—e5
2. Sg1—f3 Sb8—c6
3. Gf1—b5 a7—a6
4. Gb5—a4 Sg8—f6
5. 0—0 Gf8—e7
6. Wf1—e1 b7—b5
7. Ga4—b3 d7—d6
8. c2—c3 Sc6—a5
9. Gb3—c2 c7—c5
10. d2—d4 Hd8—c7
11. a2—a4 b5—b4

Słabe posunięcie, silniejsze było Gc8—b7. 12. a4×b5, a6×b5, 13. b2—b4, Sa5—c4, W×a8, G×a8 i czarne uzyskałyby równą grę.

12. c3×b4 c5×b4
13. h2—h3 0—0
14. Sb1—d2 Gc8—e6

Prawdopodobnie było lepiej G b7, należało też zrezygnować ze złudnego ataku na b3.

15. Sd2—f1 Wf8—c8
16. Sf1—e3 g7—g6
17. b2—b3 Sf6—h5
18. Gc1—b2

Białe uzyskały lekką przewagę pozycyjną przez odpowiednie ustawienie figur.

18... Ge7—f6
19. Wa1—c1 e5×d4

Błąd. Silniej było Sh5—f4.

20. Sf3×d4 Hc7—d7
21. Wc1—b1 Wc8—c5

Mistrz Rzeszewski przeoczył kolosalne posunięcie białych Sd4—f5, zamiast Wc8—c5 należało grać 21. Sa5—c6 i czarne wprowadziłyby bezczynną figurę do gry.

22. Sd4—f5! Ge6×f5
23. e4×f5 Gf6×b2
24. Wb1×b2 Wa8—e8
25. Gc2—d3 Hd7—c6
26. Hd1—g4 Hc6—b6

Tu hetman źle stoi. Znacznie lepsze było Hb7, gdyż obrona skrzydła królewskiego zostałaby wzmocniona.

27. Wb2—e2 Wc5—e5
28. f5×g6 h7×g6
29. Gd3×g6 f7×g6

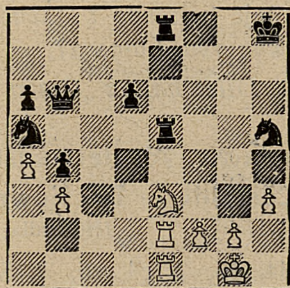
Uzasadniona i piękna ofiara giermka.

30. Hg4×g6† Kg8—h8

Silniejsze było Kf8, co pozwalało na

dłuższą obronę. Posunięcie w tekście przyspiesza katastrofę. Jeżeli 30 ... Sg7, to białe forsownie wygrywają następująco: 31. Sf5! Hc7, 32. S×g7, H×g7, 33. H×e8†! W×e8, 34. W×e8, Kh7. 35. We7 i wygrywa. Natomi st po 31. Sf5, jeśli W×f5, to 32. W×e8†, Wf8. 33. W×f8†. K×f8, 34. Hf6†, Kg8, 35. We7!

Pozycja po 30. pos. czarnych:

31.	Se3—f5!!	We8—e6
32.	Hg6×h5†	Kh8—g8
33.	Hh5—g5†	Kg8—f8
34.	Hg5—g7†	Kf8—e8
35.	Sf5×d6†.	Cz. poddały się.

Partia Nr. 75. Obrona Nimcowicza.

Dr. Euwe — Lilienthal
(Holandia) (Węgry)

1.	d2—d4	Sg8—f6
2.	c2—c4	e7—e6
3.	Sb1—c3	Gf8—b4
4.	Hd1—c2	Sb8—c6
5.	Sg1—f3	d7—d6
6.	a2—a3	Gb4×c3†
7.	Hc2×c3	Hd8—e7
8.	b2—b4	a7—a5?

Strategiczny błąd, który mistrz świata przykładowo wykorzystuje. Teoretyczne jest tu 8... e6—e5.

9.	b4—b5	Sc6—b8
10.	g2—g3	0—0
11.	Gf1—g2	a5—a4
12.	0—0	Wf8—e8
13.	Gc1—b2	Sb8—d7
14.	Wf1—d1	e6—e5
15.	d4×e5	d6×e5
16.	Hc3—b4!	

Czarne groziły e4 i następnie Sc5 z wyrównaniem gry, co im jednak uniemożliwia silne posunięcre oddane w tekście. Czarne nie mogą wymienić hetmana, ponieważ w konsekwencji straciłyby piona a4, przez zdwojenie wież na linii a.

16...		e5—e4
17.	H 4×e7	We8×e7
18.	Sf3—g5	e4—e3
19.	Gb2×f6	e3×f2†
20.	Kg1×f2	g ×f6
21.	Sg5—e4	Kg8—g7
22.	Se4—c3	Sd7—c5
23.	Sc3—d5	We7—d7
24.	h2—h4	Wa8—b8

Czarne są formalnie zduszone.

25.	Wa1—c1	b7—b6
26.	Sd5—b4	Wd7×d1
27.	Wc1×d1	Gc8—g4
28.	Wd1—d4	h7—h5

Posunięcie 28... f5 zamykałoby gońca, zaś posunięcie w tekście osłabia piona h5.

29.	Sb4—a6!	Wb8—e8
30.	Sa6×c5	b6×c5

Jeżeli 30... W×e2†, 31. Kf1, b×c5, 32. W×g4† i zdobywa figurę.

31.	Wd4—e4	

Słabe. Lepiej było Wd2. Teraz otrzymują czarne dobrą grę.

31...		Gg4—e6
32.	We4—e3	We8—b8
33.	We3—c3	Kg7—g6
34.	Gg2—c6	Kg6—f5
35.	Gc6—f3	Kf5—e5
36	e2—e3	Wb8—d8
37.	Kf2—e2	Wd8—h8
38.	Wc3—c1	Wh8—g8
39.	Ke2—f2	Wg8—d8

Białe groziły Gd1 z atakiem na piona a5.

40.	Wc1—d1	Wd8×d1

W niedoczasie nie mogłem dokładnie obliczyć konsekwencji posunięcia Wd6.

41.	Gf3×d1	Ge6×c4
42.	Gd1×a4	Gc4—d3
43.	Kf2—e1	Ke5—d5
44.	Ga4—d1	Gd3—g6

45.	Gd1—e2	c5—c4
46.	Ke1—d2	Kd5—c5
47.	Kd2—c3	Kc5×b5
48.	Ge2×c4†	Kb5—a4
49.	Kc3—b2	f6—f5
50.	Gc4—d3	f7—f6
51.	Gd3—c4	

Tu została partia przerwana po 5-cio godzinnej walce.

51...		Ka4—a5
52.	Kb2—b3	Ka5—b6
53.	Kb3—b4	c7—c5†
54.	Kb4—c3	Kb6—c7
55.	Gc4—e8	Kc7—d6
56.	a3—a4	Gg6—e8
57.	Kc3—b3	

Prościej było a4—a5.

57...		Gc8—e6
58.	Gg8—h7	Kd6—e5
59.	Gh7—g6	Ke5—e4
60.	Gg6×h5	Ke4×e3
61.	a4—a5	Gc6—d5†
62.	Kb3—c3	f5—f4

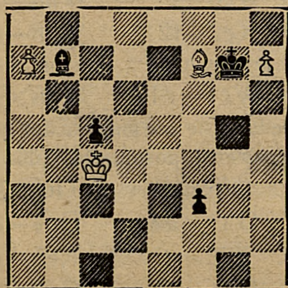
Bardzo ciężka jest gra także po 62... Kf2.

63.	g3×f4	Ke3×f4
64.	a5—a6	f6—f5

Na 64... Kg3, nastąpiłoby 65. a7, K×h4, 66. Gf7, Gb7, 67. Kc4 i wygrywa przez następne posunięcie Gd5.

65.	a6—a7	Kf4—e5
66.	Gh5—f7	Gd5—b7
67.	h4—h5	f5—f4
68.	h5—h6	Ke5—f6
69.	h6—h7	Kf6—g7
70.	Kc3—c4	f4—f3

Pozycja po 70 pos. czarnych:

71. Gf7—d5??

Bardzo grube przeoczenie, które nie powinno się przydarzyć mistrzowi świata. Grając 71. Gf7—g6 białe szybko by wygrały. Np. 71... f2, 72. Gd3, (z groźbą K×c5), Ga6†, 73. K×c5, G×d3, 74. h8—H†, K×h8, 75. a8—H† i w następnych dwóch posunięciach białe zdobywają piona f2.

71... f3—f2.

Białe poddały się, gdyż przeciwwnik buduje hetmana z szachem i następnie wygrywa piona a7.

Uwagi A. Lilienthala z „Pester Lloyd“.

Partia Nr. 76. Hetmańska.

Castaldi — Dr. Euwe
(Włochy) (Holandia)

1. d4, d5, 2. c4, c6, 3. Sf3, Sf6, 4. Sc3, d×c4, 5. a4, Gf5, 6. e3, e6, 7. G×c4, Gb4, 8. 0—0, 0—0, 9. He2, Gg4, 10. Wfd1, Sbd7, 11. e4, He7, 12. Sa2, Ga5, 13. b4, Gc7 (Naturalnie nie G×b4, S×h4, H×b4 i Ga3 wygrywa jakość.) 14. Ga3, e5, 15. d5, c×d5, 16. G×d5, Sf×d5, 17. W×d5, Sb6, 18. Wa5 (Dr. Euwe glossując tą partię w holenderskim piśmie „De Schaakwereld“ zaznaczył, że to posunięcie jego młodego partnera, jest „dziwne wprawdzie, ale nie takie złe, jak się wydaje”.) 18.... Sc4, 19. H×c4? (Silniejsze było Wc5, S×a3, to Sc3, poczem białe zdobywają z powrotem utraconą figurę i otrzymują pole wypadowe dla skoczka na d5. Tak zaś oddały niepotrzebnie jakość). 19.... G×a5, 20. Hb3, Gb6, 21. Sc3, G×f3, 22. Sd5, Hg5, 23. H×f3, Gd4, 24. Wd1, Wac8, (Czarne po zdobyciu jakości zlekceważyły przeciwnika, który otrzymuje potym inicjatywę. Wedle słów Euwego mógł Castaldi w pewnych momentach partię wygrać, jednakowoż nie rutynowany przeciwnik nie wykorzystał nadarzającej się

okazji.) 25. b5, Wc2? (Tu musiało nastąpić Gc5, okazało się, że białe mogą tu zignorować atak partnera). 26. Ge7! (Teraz jeśli W×f2, to G×g5, W×f3†, W×d4 i białe otrzymują 2 lekkie figury przeciwko wieży w końcówce). 26.... Hh6, 27. Hg4, G×f2†, 28. Kh1, Wfa8, 29. Gg5! He6, 30. Se7†, Kh8, 31. Sf5! (Grozi Wd6 z nast. Gh6 z nieodpartym atakiem na króla). 31. ... Wac8 (Teraz naturalnie Wd6 nie idzie, ponieważ H×d6 i Wc1! z matem). 32. Gh6, g6, 33. Hg5! Gd4, 34. Gg7†, Kg8, 35. Gf6, Wc2c7 (Konieczny odwrót, groziło Se7†). 36. h4, Gc5, 37. Sh6†, (Nie najlepsza odpowiedź. Wedle Euwego należało grać 37. h5 i Wf1). 37... Kf8, 38. Wd5? (Przegrywa z miejsca, ale trudno było i tak dalej kontynuować atak.) 38... Ge3! zmusza do wymiany giermków). 39. H×e3, Hf6, 40. g3, Hf1†. Czarne poddały, gdyż nastąpi Wc1.

Partia Nr. 77. Angielska.

Flohr — Bolbochan
(Czechosłowacja) (Argentyna)
IX. runda 5. VIII. 1937.

1. c4, Sf6, 2. Sf3, e6, 3. g3, d5, 4. Gg2, Sbd7, 5. 0—0, c6, 6. b3, Ge7, 7. Gb2, 0—0, 8. Hc2, a6, 9. d3, We8, 10. Sbd2, Gf8, 11. d4, b6, 12. e4, Gb7, 13. e5, Sh5, 14. c×d , c×d5, 15. Se1, g6, 16. f4, a5, 17. g4, Sg7, 18. Sef3, Ga6, 19. Wf2, Wc8, 20. Hd1, Wc7, 21. Sf1, Ge7, 22. Sg3, Wf8, 23. Hd2, f5, 24. e×f6 e.p., W×f6, 25. Gf1, Gb4, 26. He3, G×f1, 27. Wa×f1, Hf8, 28. Se5, S×e5, 29. d×e5, Gc5, 30. Gd4, Wf7, 31. Se2, Hc8, 32. Kg2, Wf8, 33. Hd3, Hd7, 34. Sc3, G×d4, 35. H×d4, Hc6, 36. Se2, Hc5, 37. Hd3, Hc2, 38. H×c2, W×c2, 39. Sd4, W×f2†, 40. W×f2, Wc8, 41. Wc2, W×c2†, 42. S×c2, Kf7, 43. Sd4, Ke7, 44. Kg3, h6, 45. Kf3, Kd7, 46. a3, Ke7, 47. b4, a×b4, 48. a×b4, Kd7, 49. Ke3, Ke7, 50. Kd3, Kd7, 51. Sb5, Se8, 52. Ke3, Ke7, 53. Kd4, Kd7, 54. f5! g×f5, 55. g×f5, e×f5, 56. K×d5, Sc7†, 57. S×c7, K×c7, 58. Kd4, b5, 59. Ke3, Kd7, 60. Kf4, Ke6, 61. h3, h5, 62, h4! Czarne poddają.

Arcymistrz Flohr zademonstrował w tej końcówce nadzwyczajną technikę, od całego szeregu posunięć systematycznie zdobywając tempo za tempem. Precyzyjna, jasna i bez komplikacyj gra, to główny atut siły mistrza Flohra.

Partia Nr. 78. Gambit Hetmański.

Stahlberg — Dr. Euwe
(Szwecja) (Holandia)
VIII. runda — 5. VIII. 1937.

1. d4, d5, 2. c4, c6, 3. Sf3, Sf6, 4. Sc3, d×c4, 5. e3, b5, 6. a4, b4, 7. Sb1, Ga6, 8 Hc2 (Czarne nie chcą zapuścić się w komplikacje i oddają piona c4 dobrowolnie). 8... e6, 9. G×c4, G×c4, 10. H×c4, Hd5, 11. Sbd2, Sbd7, 12. He2, Se4, (Uniemożliwia e3—e4). 13. S×e4, H×e4, 14. 0—0, Ge7, 15. Gd2, 0—0, 16. Wfc1, (Wskazane było 16. a5!) 16... a5, 17. Ge1, c5, 18. Hb5, Hd5, 19. e4, (Oczywiście nie można bić tego piona, gdyż białe biją H×d7. Białe sprowokowane zostały do zagrania e4, co osłabiło ich centrum). 19... Hd6, 20. Gd2, Wfb8, 21. Gf4, H×f4 (Musowa wymiana, gdyż po W×b5, G×d6, czarne straciłyby jakość). 22. H×d7, Wbe8, 23. d×c5, H×e4, 24. c6, Gf6, 25. c7, (Grozi H×e8 i c8—H.) 25... Wec8, 26. Wc5, h6, 27. Wae1 (Tu mogło nastąpić 27. W×a5! G×b2, i czarne mają kontrszansę wolnym pio-

nem na linii b.) 27... Hb7, 28. Se5, G×e5, 29. We×e5, Wa7, 30. Hd8†, Kh7, 31. Hd3†, g6, 33. W×e6, (Atak białych skończył się. Naturalnie nie można bić f×e6, gdyż białe uzyskują remis przez wieczny szach.) 32... W×c7, 33. W×c7, H×c7, 34. We1, Hc6, 35. b3, (Osłabienie. Lepsze było Hb3. Teraz Euwe dochodzi do głosu i wykorzystuje słaby punkt b3.) 35... Wd7, 36. He3, Hc3, 37. h4, (Korzystniejsze było g3.) 37... Wd3, 38. He5, H×b3, 39. H×a5, Wd1, 40. W×d1, H×d1†, 41. Kh2, Hd4, (Okazuje się, że słabe było 37. h4.) 42. Kg3, b3, 43. Hb5, b2, 44. Hb3, Kh7, 45. f4, Hd2. Białe poddają się, gdyż są bezsilne wobec groźby He1† lub Hc1.

Z czwórmeczu w Niemczech.

Partia Nr. 79. Francuska.

Bogolubow — Dr. Alechin

IV. runda — 4. VII. 1937.

1. d4, e6, 2. e4, d5, 3. Sc3, Gb4, 4. e5, c5, 5. d×c5, Sc6, 6. Sf3, f6? (Posunięcie, które spowoduje szybką katastrofę). 7. Gb5, G×c5, 8. 0—0, Gd7, 9. We1, f×e5 (Trudna decyzja. Czarne miały do wyboru 9... Sge7, lub 9... f5, wybrały jednak posunięcie najsłabsze, jak w tekście). 10. S×e5, S×e5, 11. W×e5, G×b5, 12. S×b5, Sf6, (Oczywiście piona d6 bronić nie można, bo po 12... Hd7, nastąpi 13. W×e6† (H×e6, 14. Sc7†!) Kf7, 14. We ! H×b5, 15. H×d5† i 16. H×c5). 13. W×e6†, Kf7, 14. W×f6†! (Niespodzianka.) 14... g×f6, (Naturalnie, że nie H×f6, gdyż 15. H×d5† i wygrywa giermka, zaś po 14... K×f6, białe silnym atakiem na króla wygrywają). 15. Hh5†, Kg8, 16. Gh6, Hd7, 17. Sc7! (Dowcipnie zagrane. Po H×c7, nastąpi 18. Hg4†, Kf7 i Hg7† i zdobywa hetmana). 17.... Hf7, (Czarne oddają jakość, by wyswobodzić się z matni). 18. Hh3, Wb8, 19. We1, Wd8, 20. S×d5!! (Zagrane z polotem). W×d5, 21. Hg4†, Wg5, 22. Hc8†, Gf8, 23. G×f8, h5, (Po H×f8, 24. Wd8, czarne zachowałyby wprawdzie 2 wieży w końcówce, ale uległyby wkońcu przewadze wolnych pionów na linii a i b.). 24. f4, Kh7. Tu czarne przekroczyły czas, ale coprawda w pozycji przegranej. Krótka i ładna partia arcymistrza Bogolubowa.

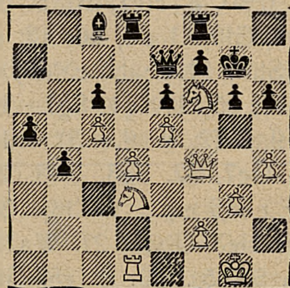
Partia Nr. 80. Hetmańska.

Sämisch — Bogolubow

III. runda — 3. VII. 1937.

1. d4, d5, 2. c4, c6, 3. Sf3, Sf6, 4. Sc3, e6, 5. Gg5, Sbd7, 6. e3, Ha5, 7. Sd2, Gb4, 8. Hc2, 0—0, 9. Ge2, d×c4, 10. G×f6, S×f6, 11. S×c4, Hc7, 12. 0—0, Sd5, 13. Gd3, g6, 14. a3, Ge7, 15. Wac1, Gd7, (Czarne mają ścieśnioną grę.) 16. Se5, Ge8, 17. Gc4, Wd8, (Groziło G×d5, c×d5, S×d5, H×c2, S×e7† i W×c2). 18. Sd3! Gd6, 19. g3, He7, 20. Wfd1, Gd7,

Pozycja po 34 pos. białych:

(Czarne kilkakrotnie robią bezcelowe posunięcia giermkami, co partner świetnie wykorzystuje). 21. e4, Sb6, 22. e5! (Ładna kombinacja). 22... S×c4, 23. Se4! b5, 24. b3! G×a3, 25. b×c4,

G×c1, 26. Sf6†! Kg7, 27. H×c1, h6, 28. c5, Gc8, 29. Hf4, a5, 30. h4, b4, (Ciekawe jest to, że mimo przewagi jakości i 2 wolnych pionów na skrzydle hetm. partia czarnych jest stracona). 31. He4, Wd5, 32. Sf4, Wfd8, 33. h5! W×e5, 34. d×e5, W×d1†, 35. Kg2, Wd8, 36. h×g6, H×c5, 37. g×f7! Kf8, 39. Hh7! Czarne poddały, gdyż mat w nast. posunięciu jest nieunikniony. Najlepsza partia z czwórmeczu!

Z turnieju w Pradze.

Partia Nr. 81. Holenderska.

Sonia Graf — Prokop

1.	d2—d4	c7—c6
2.	Sg1—f3	d7—d5
3.	g2—g3	f7—f5
4.	Gf1—g2	Sg8—f6
5.	Sb1—d2	e7—e6
6.	0—0	Gf8—d6
7.	c2—c4	0-0
8.	c4—c5	

Białe blokują hetmańskie skrzydło przeciwnika.

8...		Gd6—c7
9.	Sd2—b3	Sb8—d7
10.	Gc1—f4!	Sf6—e4
11.	Hd1—c1	h7—h6
12.	Gf4×c7	Hd8×c7
13.	Sf3—h4	Wf8—f6

Tu należało zagrać 13... e5 i rozerwać blokadę.

14.	f2—f4	b7—b5
15.	Hc1—e3	Sd7—f8
16.	Sb3—c1	Sf8—g6
17.	Sh4—f3	Wf6—f8
18.	Sc1—d3	Se4—f6
19.	a2—a4	Sf6—g4
20.	He3—d2	Wa8—b8
21.	h2—h3	Sg4—f6
22.	Sf3—e5	Sg6×e5
23.	Sd3×e5	Gc8—d7
24.	b2—b4	Wb8—b7
25.	Wa1—a3!	

Tu wieża ma swobodę ruchów, może być przerzucona i na skrzydło króla.

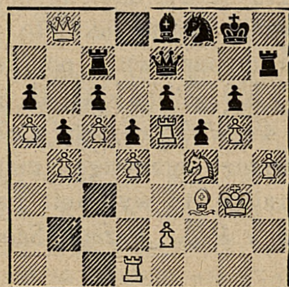
25...		Wf8—a8
26.	g3—g4	Gd7—e8
27.	a4—a5	

Białe zamykają skrzydło hetmańskie i przechodzą do ataku na skrzydło królewskie.

27...		a7—a6
28.	g4—g5	h6×g5
29.	f4×g5	Sf6—d7
30.	Wa3—e3	Sd7—f8
31.	Hd2—e1	Hc7—d8
32.	h3—h4	Wa8—c8
33.	He1—g3	g7—g6
34.	Se5—d3	Wb7—h7
35.	Sd3—f4	Hd8—c7
36.	Kg1—f2	Hc7—g7
37.	Wf1—d1	Ge8—d7
38.	Gg2—f3	

Wszelkie próby czarnych do oswobodzenia się zostają sparaliżowane przez metodyczną grę białych.

Pozycja po 45. pos. czarnych:

38....		Wc8—e8
39.	Sf4—g2	We8—e7
40.	Hg3—b8!	Gd7—e8
41.	Hb8—a8	Hg7—h8

Czarne przygotowują ofiarę jakości dla zdobycia silnego atakn, wobec czego białe rezygnują ze zdobycia piona a6.

42.	Ha8—b8	Hh8—g7
43.	Kf2—g3	Hg7—f7
44.	Sg2—f4	We7—c7
45.	We3—e5	Hf7—e7

Zdaje się napozór, że po zamknięciu

białego hetmana, czarne sparaliżowały atak przeciwnika. Ale teraz następuje niespodzianka

46. Gf3×d5

Piękna ofiara gońca obliczona na dłuższą metę, świadcząca chlubnie o zdolnościach kombinacyjnych mistrzyni Sonii Graf.

46...		Wc7—b7
47.	Hb8—d6	c6×d5
48.	Sf4×d5	He7×d6
49.	Sd5—f6†!	Kg8—f7
50.	c5×d6	Wh7—h8
51.	d4—d5!	Ge8—d7
52.	e2—e3	Wb7—a7
53.	Wd1—c1	Wa7—b7
54.	Sf6×d7	Wd7×b7
55.	Wc1—c7	Kf7—e8
56	d5×e6	Sf8×e6

Jeżeli 56.... W×d6, to 57. e7! wygrywa.

57.	We5×e6†	Ke8—d8
58.	We6×g6	Wh8—e8.

I czarne poddały się.

Uwagi mistrza Ragozina z „Szachmatów“ Nr. 7/1937.

Partia ta otrzymała nagrodę za piękną grę. Przy dokładnym jednak analizowaniu partii okazało się, że jest ona niepoprawna, ponieważ po 46. Gf3×d5? jeśli c6×d5, 47. Sf4×d5, e6×d5, 48 We5×e7, Wh7×e7, otrzymują czarne przewagę materjalną, wystarczającą do wygrania partii.

Uwaga Red. „Przegl. Szach“.

Z turnieju o mistrzostwo Z.S S.R.

Partia Nr. 82. Francuska.

Iljin Genewskij — Lilienthal

1	e2—e4	e7—e6
2.	Sb1—c3	d7—d5
3.	Sg1—f3	Sg8—f6

W partii Lisyczyn — Ragozin, granej w turnieju leningradzkich mistrzów w 1934 r. czarne zagrały tu słabo 3... d4? Nastąpiło: 4. Se2, c5, 5. c3! d×c, 6. b×c, Sf6, 7. Sg3, Sc6, 8. Gb5, Gd7, 9. 0—0, a6, 10. Ge2, Gd6, 11. d4! z bardzo dobrą grą dla białych.

4.	e4—e5	Sf6—d7
5	d2—d4	c7—c5

Z przestawienia posunięć wytworzył się wariant Steinitza we francuskiej partii.

6.	d4×c5	Sb8—c6
7.	Gc1—f4	Sd7×c5
8.	Gf1—d3	Sc5×d3†
9.	Hd1×d3	

Szablonowe posunięcie, nie odpowiadające możliwościom pozycyjnym danej sytuacji. Wskazane było 9. c×d.

9...		Gf8—e7
10.	0—0—0	

Gdyby białe wybrały 0—0, to i tak stałyby gorzej, oddając linię c i pole c4 swemu partnerowi. Posunięcie w tekście oddaje inicjatywę czarnym.

10...		Hd8—a5

Silniejsze było 10... Gd7 z swobodną grą na linii c.

11.	Sf3—d2!	Sc6—b4
12.	Hd3—b5†	Ha5×b5
13.	Sc3×b5	0—0
14.	a2—a3	Gc8—d7
15.	Sb5—d4	

Raczej 15. Sd6! daje pewne szanse, a w razie G×d6, pionek d6 nie będzie wcale słaby.

15...		Sb4—a6

W wyniku złego rozegrania debjutu, czarne inicjują rychło atak na skrzydło nieprzyjacielskiego króla, podczas gdy atak białych nie ma żadnego powiązania, gdyż brak drugiego gońca paraliżuje jego akcję.

16.	Sd2—b3	Wf8—c8
17.	Gf4—e3	b7—b6

Przygotowuje pole dla Sa6, a w razie wymiany stwarza mocny łańcuch pionów na skrzydle hetmańskim z atakiem na liniach a i b.

18.	f2—f4	Sa6—c5
19.	Wh1—f1	Wc8—c7
20.	g2—g4	a7—a5
21.	Kc1—b1	a5—a4
22.	Sb3—c1	Sc5—b7

Czarne wykorzystują obecnie swoją swobodę terenu, ich plan polega na przeprowadzenie skoczka na c4 i Ge7 na c5., poczym nacisk na linii c się spotęguje.

23. Sd4—f3

Opuszczenie ważnego punktu d4, jest decydującym błędem. Należało zagrać Scd1.

23... Ge7—c5

24. Ge3×c5?

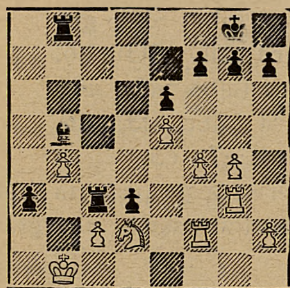
Po tej wymianie białe znalazły się w przegranej pozycji. Konieczne było zablokowanie pola d4.

24...		b6×c5
25.	Sf3—d2	Sb7—a5
26.	Sc1—d3	Gd7—b5
27.	Wf1—f2	Wa8—b8
28.	Kb1—a2	c5—c4
29.	Sd3—b4	c4—c3
30.	b2×c3	Wc7×c3
31.	Wd1—g1	Sa5—c6
32.	Ka2—b2	d5—d4
33.	Wg1—g3	Sc6×b4
34.	a3×b4	a4—a3†

Pozostałą część partii prowadzi Lilienthal z maestrją, wprost do pięknego mata.

35. Kb2—b1 d4—d3

Pozycja po 35 pos. czarnych:

36.	c2×d3	Gb5×d3
37.	Kb1—a1	Wb8×b4
38.	Wf2—f1	Wb4—b2
39.	Wf1—d1	Wc3—c2
40.	Sd2—b3	Wb2—a2†
41.	Ka1—b1	Wc2—b2†
42.	Kb1—c1	Wb2—b1 mat.

Partia Nr. 83. Gambit Hetmański.

Kan — Lewenfisz

1. d4, d5, 2. c4, e6, 3. Sc3, Sf6, 4. Sf3, c5, 5. c×d5, Sf6×d5, 6. e3, Sc6, 7. Gd3, Ge7, 8. 0—0, 0—0, 9. S×d5, H×d5, 10. e4, Hh5, 11. d×c, Wd8, 12. He2, G×c5, 13. Gf4, b6, 14. a3, Gb7, 15. Wfd1, Hg4, 16. Gg3, h5? (Słabe posunięcie, atak czarnych nie ma widoku przebicia się, przyczem nieszczególne jest położenie czarnego hetmana, odciętego od swoich lekkich figur). 17. b4, Sd4, 18. Hf1! (Bardzo dobre posunięcie, oczywiście bić nie można Sf3, bo czarne stracą gońca c5, co zmusza gońca do odwrotu). 18... Ge7? (Konieczne było Gf8, jak się później okazało, czarne straciły przez to figurę). 19. S×d4, W×d4, 20. Ge2! W×d1, 21. H×d1, Hg5 (Musowe, nie H×e4, gdyż Gf3! zaś po Hg6, Hd7! i też wygrywają białe). 22. h4, Hf6, 23. e5! Hg6, 24. Hd7! (I figura zdobyta). 24... G×g2, 25. K×g2, G×h4, 26. Hd3, H×d3, 27. G×d3, Gg5, 28. f4, Ge7, 29 Wc1, a5, 30. Ge1, g6, 31. Wc6, Wd8, 32. Ge2, Wb8, 33. Ga6, Kg7, 34. Wc8, W×c8, 35. G×c8, g5, 36. b×a5, b×a5, 37. a4, Gd8, 38. f×g5, Kg6, 39. Kf3, K×g5, 40. Ga6, h4, 41. Gd2†, Kh5, 42 Gf4, Kg6, 43. Kg4, f6, 44. e×f6, G×f6, 45. Gd3†, Kf7, 46. Gc7, Gc3, 47. K×h4, e5, 48. Gf5, Kf6, 49. Kg4, Gd2, 50. Gd8†, Kf7, 51. Kf3. Czarne poddały się.

Zgłaszajcie się do

I. Turnieju Korespondencyjnego!

DZIAŁ TEORETYCZNY

W związku z zupełnym zreorganizowaniem naszego pisma postanowiliśmy też i zreorganizować „dział teoretyczny“. Począwszy od bieżącego numeru zapoznamy naszych P. T. Czytelników z najaktualniejszymi debiutami obecnych czasów. Ścisłe i fachowe opracowanie naszego działu teoretycznego przyczyni się niewątpliwie do podniesienia poziomu gry Czytelników, interesujących się teorią szachową. Spodziewamy się, że metodyczne i gruntowne opracowanie naszego „działu teoretycznego“ cieszyć się będzie szczególnym zainteresowaniem.

* * *

Do jednej z najbardziej przyjętych partyj w nowoczesnej praktyce turniejowej należy **partia indyjska**. Wobec czego przystępujemy do systematycznego opracowania debjutu powyższej partii.

„Partia indyjska“ zwana także „Obroną indyjską“ powstaje po zagraniu przez białe: 1. d2—d4, gdy czarne odpowiadają 1... Sg8—f6. Posunięciem tym czarne podkreślają, że na razie rezygnują z odpowiedzi 1... d7—d5, i skierowują swoją uwagę na pole „e4“. Obrona indyjska jest nadzwyczaj elastyczna dla czarnych, które wprawdzie nie wykonały na wstępie żadnego posunięcia pionem, ale zdołały już wprowadzić do gry figurę.

Zależnie od odpowiedzi białych (2. c2—c4 lub 2. Sg1—f3) mają czarne do dyspozycji kilka systemów obronnych przez flankowanie gońców. Po 2... g7—g6 i ... b7—b6 z nast. 3... Gf8—g7 i 3... Gc8—b7, także mogą mieć wybór w centrum przez 2... e6 i 2... d6.

Partia indyjska dzieli się zasadniczo na następujące grupy:

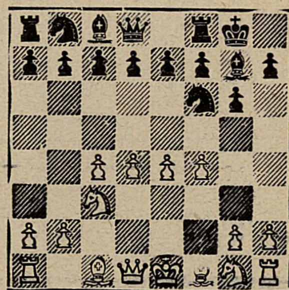
Królewsko-indyjska:	1. d4, Sf6, 2. c4 (albo Sf3), **g6.**
Hetmańsko-indyjska:	1. d4, Sf6, 2. c4 (albo Sf3), **b6.**
Pół-indyjska:	1. d4, Sf6, 2. c4 (albo Sf3), **e6.**
Staro-indyjska:	1. d4, Sf6, 2. c4 (albo Sf3), **d6.**
ponadto Gambit Budapeszteński:	1. d4, Sf6, 2. c4, **e7—e5**

W pierwszym rzędzie zajmiemy się dziś pierwszą grupą partii Królewsko-indyjskiej. Poniżej podajemy przykłady partyj mistrzowskich, rozegranych w międzynarodowych turniejach.

1. d4, Sf6, 2 c4, g6, 3. Sc3, Gg7,

I. 4. e4, 0—0, 5. f4, d6, 6. Sf3, e5! 7. f×e5, d×e5, 8. d5! Sbd7, 9. Gd3, Sc5, 10. Gc2, a5, 11. 0—0, Hd6! 12. He1, Gd7, 13. Hh4, Wae8, 14. Kh1, h5, 15. b3, Sh7. Partia równa. (Alechin — E. Lasker, Nowy Jork 1924.).

II. 4. e4, 0—0, 5. f4, d6, 6. Sf3, c5! 7. d5, e6, 8. Gd3, e×d5, 9. c×d5, Hb6, 10. Sd2, Sg4, 11. Sc4, Hd8, 12. Ge2, h5, 13. Sb5, a6! 14. Sb×d6, b5, 15. S×c8, b×c4. Czarne stoją lepiej. (Sämisch — Euwe, Wiesbaden 1925.)

Wariant I-III.

III. 4. e4, 0—0, 5. f4, d6, 6. Sf3, Gg4, 7. Ge2, Sc6, 8. d5, Sb8, 9. 0—0, Sbd7, 10. Sg5, G×e2, 11. H×e2, h6, 12. Sf3, e6, 13. e5, d×e5, 14. f×e5, Sg4, 15. Gf4, e×d5, 16. e6, We8, 17. e×f7†, K×f7, 18. Hc2. Białe stoją lepiej. (Alechin — Marshall, Nowy Jork 1924).

IV. 4. e4, 0—0, 5. Sf3, d6! 6. h3! e5, 7. d5, Sa6, 8. Ge3, b6, 9. Sd2, Se8, 10. g4, f5, 11. g×f5, g×f5, 12. e×f5, G×f5, 13. Sde4, Sc5, 14. S×c5, b×c5, 15. Gd3, Hf6. Partia równa. (Fairhurst — Winter, Tenby 1928).

V. 4. e4, 0—0, 5. Sf3, d6, 6. h3, c5, 7. Ge3! c×d4, 8. S×d4, b6, 9. Ge2, Gb7, 10. Hc2, Sc6, 11. S×c6, G×c6, 12. 0—0, Hc8, 13. Wfd1, Hb7, 14. Gd3, Sd7, 15. f3, Sc5, 16. Ge2, a5, 17. Hd2, f5, 18. e×f5. Białe stoją lepiej. (Grünfeld — Sämisch, Baden-Baden 1925).

O znaczeniu teorii szachowej w grze praktycznej.

Już przed laty zagadnienie stosowania najlepszych otwarć w debjucie miało szczególne znaczenie dla praktycznego gracza. I słusznie, gdyż już pierwsze ustawienie szyków bojowych, pierwszy wymarsz sił walczących tworzy podstawę do dalszych działań, sięgających niekiedy do końcowego stadjum gry.

Z tych powodów należy z szczególną pieczołowitością przystąpić do założenia partii, tymbardziej gdy mamy przed sobą doświadczonego partnera.

Mistrzowie renesansu szachowego, między nimi Lopez zwany „ojcem teorii", także i Polerio, w dziełach swoich kładli specjalny nacisk na rozwój nauki o debiutach. Zadowalali się oni wówczas zbieraniem przyjętych początków gry, dołączali własne spostrzeżenia, nie zastanawiając się jednak głębiej nad gruntowniejszym powiązaniem poszczególnych posunięć.

Dopiero wielki strategik Philidor ujął teorię szachową z punktu widzenia naukowego. Jego pogląd na grę królewską oznaczał się szczególną prostotą.

Piony są duszą gry. Wszystko sprowadza się do tego, ażeby przez ich należyte prowadzenie aż do przemiany w oficerów, pozostałe figury miały za zadanie je w tym zwycięskim marszu podtrzymać i poprzeć. Z tego założenia wychodząc, stworzył Philidor pewne reguły konsekwentnego prowadzenia partii, starając się swój pogląg uzasadnić wyczerpującym objaśnieniem wynalezionych przez siebie partyj.

Tak prymitywną jednak, jak to Philidor sobie wyobrażał, gra szachowa nie jest. Jego system byłby napewno właściwy, gdyby główny cel walki polegał jedynie na zupełnym pobiciu nieprzyjacielskiej armii, aż do jej zniszczenia, jak to przed wiekami było praktykowane w grze szachowej. Wówczas ogołocenie partnera z figur uchodziło za zwycięstwo („Beraubungssieg") zaś zwycięstwo przez matowanie partnera („Mattsieg"), należało do rzadkości.

Obecnie uznajemy tylko zwycięstwo przez zamatowanie króla. Jest to równoznaczne z faktem poddania partii w przegranej pozycji. Dążenie do osłabienia i zniszczenia sił nieprzyjacielskich jest jednym z najważniejszych atutów, ale nie zawsze ostatecznym środkiem prowadzącym do celu. Właśnie to, że o losie partii decyduje wkońcu tylko los króla, to właśnie dodaje grze królewskiej specjalnego uroku i czyni ją dla nas b. trudną.

W każdym planie, po każdym posunięciu mamy właściwie tylko jeden cel — uwięzić nieprzyjacielskiego króla. Niemniej zmuszeni jesteśmy myśleć i o bezpieczeństwie własnego króla, przez co walka przybiera na inicjatywie i zwartości, co odpowiada nowoczesnemu kierunkowi gry królewskiej.

(d. c. n.)

WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

Anglia. Mistrzostwo Anglii zdobył Fairhurst 9 przed Thomasem 8. Na dalszych miejscach uplasowali się Golombek, Tylor i Atkins po 6. Uczestn. 12.

Austria. W tematowym turnieju, na wariant Döry (1. d4, Sf6, 2. Sf3, Se4), rozegranym we Wiedniu, zdobył Keres pierwszą nagrodę 4$^1/_2$ przed dr. Weilem 3$^1/_2$, prof. Beckerem 3 i Podhorzerem 1.

W klubie szachowym „Hietzing", odbył się mały turniej przy udziale 14 graczy. Wynik: Kopecky i Rubinstein po 9$^1/_2$, Podhorzer 9, Haller 8, Keller i Wögerer po 7$^1/_2$.

Argentyna. C. Guimard pokonał Roberta Graua w meczu, odbierając mu mistrzostwo Argentyny. Wynik meczu 6:2.

Czechosłowacja. Odbyty w Pradze turniej międzynarodowy zakończył się zwycięstwem Keresa 10 p. (z 11 gier!) Dalej Zinner 8, Eliskases i Foltys po 7, Hromadka i Trifunowic 6, Gilg 5$^1/_2$, Pelikan 5, Opoceńsky 4, Prokop 3, Sonia Graf 2$^1/_2$, Dobias 2.

Estonia. Mały turniej w Parnu zakończył się zwycięstwem młodego estońskiego mistrza Schmidta, który wyprzedził kilku międzynarodowych mistrzów, m. i. Flohra, Keresa, Stahlberga i dr. Tartakowera.

Wynik tego turnieju stanowił ze zrozumiałych względów wielką sensację. Schmidt 5$^1/_2$, Stahlberg, Flohr i Keres po 4$^1/_2$, Tartakower 4, Opoceńsky 3$^1/_2$, Raud 1$^1/_2$, Willard 0. Schmidt przegrał tylko jedną partię z Stahlbergiem, jedną zaś zremisował z Tartakowerem, pozostałe partie wygrał, bijąc m. i. Flohra i Keresa.

Holandia. Dwukołowy mecz Anglia — Holandia przyniósł nieznaczne zwycięstwo 10$^1/_2$:9$^1/_2$ Holandii. W drużynie holenderskiej grał dr. Euwe, wygrywając obydwie partie z Winterem.

Niemcy. Wynik dwukołowego czwórmeczu mistrzowskiego był następujący: Dr. Euwe 4, dr. Alechin i Bogolubow po 3$^1/_2$, Saemisch 1.

Rosja Sowiecka. Dziesiąte mistrzostwa Z.S.S.R. odbyły się w Tyflisie przy udziale 20 uczestników. Mistrzostwo zdobył Lewenfisz 12$^1/_2$ przed Konstantynopolskim i Ragozinem po 12. Dalsze miejsca zajęli: Makagonow 11$^1/_2$, Bielawenec, Goglidze i Lisiczyn po 11, Rauzer i Judowicz po 10$^1/_2$, Alatorcew, Bondarewski i Rabinowicz po 9$^1/_2$, Kan 9, Lilienthal 8$^1/_2$.

Sopoty. Z końcem sierpnia miał się tu odbyć mały dwukołowy czwórmecz mistrzowski, z udziałem Stahlberga (Szwecja), Lajosa Steinera (Węgry), Henryka Friedmana (Polska) i Rellstaba (Niemcy). Z powodów od siebie niezależnych mistrz Friedman w turnieju tym nie grał, gdyż nie przesłano mu zaproszenia do Lwowa, po wyjeździe jego z stolicy.

Szwajcaria. Mistrzostwo kraju zdobył H. Johner 8$^1/_2$ przed Hennebergerem 7$^1/_2$, Gyglim 6$^1/_2$ i dr. Staehelinem 6. Uczestników 12. Ze znanych graczy szwajcarskich nie grali: Paul Johner, Grob i Prof. dr. Naegelli.

WIADOMOŚCI ZE ŚWIATA

Szwecja. Na zakończenie olimpiady szachowej w Sztokholmie odbył się t. zw. „Turniej błyskawiczny", w którym wzięło udział 50-ciu szachistów, podzielonych na 5 grup, z których po 2 zakwalifikowało się do grupy zwycięzców. W grupie finałowej zwycięstwo odniósł znakomity mistrz amerykański Rzeszewski 6½ p., przed Najdorfem (Polska), Apschenekiem (Łotwa) i Pircem (Jugosławia) po 5½ p. Dalsze miejsca zajęli: Kostić (Jugosławia) i dr. Tartakower po 5, Lundin (Szwecja) 4½. Wkońcu Keres (Estonia), Guimard (Argentyna) i Mikenas (Litwa).

Węgry. Mistrzostwo Węgier zdobył utalentowany Szabo 9½, z 14 partyj. Dalsze miejsca zajęli Gereben i Hawasi 8½, Kluger 8, von Balla i Hönlinger (Wiedeń) po 7½, Rethy i Szigeti 7, Barcza, Füster i Schreiber (Jugosławia) 6½. dr. Balogh, Boros i Halic (Rumunia) 6, Sterk 5.

Szabo miał zadanie ułatwione, gdyż w turnieju nie grali znani mistrzowie międzynarodowi: Bracia Lajos i Andre Steiner oraz Lilienthal.

Klub szachowy w Szolnoku w ramach swojego jubileuszu urządził mały turniej z udziałem Hönlingera z Wiednia. Wynik: Barcza i Hönlinger po 7, dr. Balogh 6½. Uczestników 10.

ODPOWIEDZI REDAKCJI

Czytelnia i Resursa Mieszczańska. Przepraszamy za wysłanie urgensu. WPanowie mają zapłacony abonament do końca roku.

Tadeusz Szczerecki. WPan otrzymał wszystkie numery poprzednie. Dla pisma jest to obciążenie. Pozostawiamy Panu swobodę decyzji odnośnie do uznania obu poprzednich kwartałów.

Władysław Tittenblum. Uwagi Pana nie są słuszne. Wiadomości „z kraju", mają dla nas niekiedy większe nawet znaczenie aniżeli „z świata". Nie można pominąć milczeniem turniejów krajowych, tymbardziej, skoro wszystkim zależy by rozwój szachów w Polsce był najpiękniejszy.

Teofil Krupa. WPan wpłacił za jeden kwartał. Wysłaliśmy wszystkie numery poprzednie.

Por. Marian Guzicki. Mamy do dyspozycji „Schachmeisterpartien" J. Dufresne'a, w języku niemieckim, opraw. 3 części w jednym tomie. O ile Pan reflektuje, możemy wysłać. Albo też różne pojedyncze numery czasopism zagranicznych w języku angielskim, niemieckim lub rosyjskim.

Świetlica dla Bezrobotnych. Otrzymaliśmy jedną wpłatę 6/III. 1.50. Prosimy o przesłanie nam odcinka wpłaty WPanów.

Aleksander Szymański. W sprawie dzieł szachowych napiszemy do Wiednia w najbliższym czasie.

Sergiusz Czerniaków. Prosimy o zatrzymanie kierownictwa turnieju korespondencyjnego dla dobra sprawy.

Drukarnia Kupiecka, Lwów, Pasaż Hausmana 5. — Telefon 234-62.